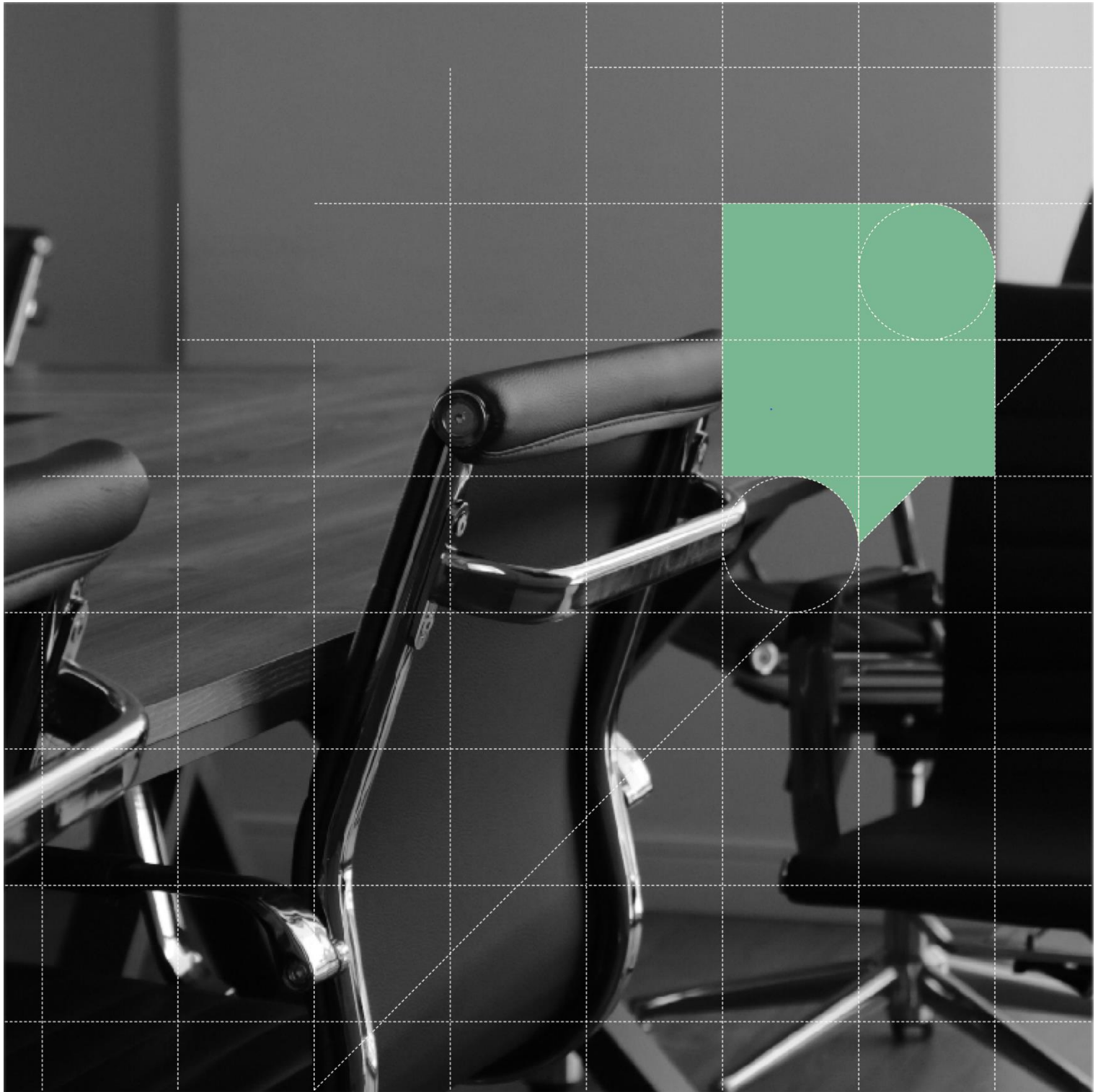

Regelrådets uttalelse

Om: **Tiltak for et mer forbrukervennlig strømmarked – forslag til endringer i energiloven og ulike forskrifter**

Ansvarlig: **Olje- og energidepartementet/Barne- og familiedepartementet**

Regelrådets konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Olje- og energidepartementet
Barne- og familiedepartementet

Deres ref.:	Vår ref.:	Vår saksbehandler:	Dato:
23/2244	23/00236	Jørgen Falkheim	20.12.2023

Uttalelse

Om: **Tiltak for et mer forbrukervennlig strømmarked – forslag til endringer i energiloven og ulike forskrifter**
Konklusjon: **Forslaget er tilstrekkelig utredet**

Regelrådets samlede vurdering av forslaget

Olje- og energidepartementet og Barne- og familiedepartementet har sendt på høring forslag til endringer i energiloven, prisopplysningsforskriften, forskrift om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr og i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester. Formålet med forslagene er å legge til rette for et mer velfungerende og forbrukervennlig strømmarked.

Etter Regelrådets vurdering svarer høringsnotatet ut de seks minimumsspørsmålene som utredningsinstruksen stiller. Problem og mål kommer klart frem og er underbygget av en grundig situasjonsbeskrivelse av strømmarkedet. Virkningene er ikke forsøkt tallfestet, men Regelrådet har forståelse for at det er vanskelig å tallfeste virkninger i denne saken.

Videre er det positivt at utredningen inneholder vurderinger av hvordan de forskjellige tiltakene kan påvirke mindre aktører annerledes enn store aktører, og at hensynet til mindre aktører er forsøkt hensyntatt i foreslåtte tiltak. Regelrådet mener også det er positivt at utredningen inneholder vurderinger av hvordan de forskjellige forslagene vil påvirke insentivene til produktutvikling og innovasjon både på kort og lang sikt.

Mange tiltak blir vurdert i høringsnotatet, men blir ikke foreslått fordi de anses å være for inngripende, i strid med EØS-retten eller blir vurdert til å gi usikker måloppnåelse. I vurderingen av hvilke tiltak som skal foreslås gjøres det analyser av nytteeffekter og ulemper ved forslagene. Med bakgrunn i dette mener Regelrådet at forslaget er utformet slik at målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.

På de neste sidene kan du lese mer om Regelrådets vurderinger. Ta gjerne kontakt ved spørsmål.

Med vennlig hilsen

Sandra Riise
leder av Regelrådet

1 Om forslaget som er sendt på høring

Olje- og energidepartementet og Barne- og familiedepartementet har sendt på høring forslag til endringer i energiloven. Det foreslås å ta inn nye bestemmelser om salg av strømvavtaler til forbrukere i et nytt kapittel 4 A, samt enkelte endringer i allerede eksisterende bestemmelser. I tillegg foreslås det endringer i prisopplysningsforskriften, forskrift om utmåling av tvangsmulkt og overtredelsesgebyr og i forskrift om kraftomsetning og netjtjenester.

Formålet med forslagene er å legge til rette for et mer velfungerende og forbrukervennlig strømmarked. Endringene skal gjøre det enklere for forbrukere å orientere seg i strømmarkedet og bidra til at næringsdrivende konkurrerer om å tilby strømvavtaler på en ryddig måte.

2 Regelrådets mandat og prioritering

Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk, jf. vedtekter for Regelrådet § 1. Rådet gir rådgivende skriftlige uttalelser ved høring.

Regelrådet skal vurdere utformingen av forslag til nytt eller endret regelverk, både lover og forskrifter som påvirker næringslivets arbeidsbetingelser og øvrige relevante forhold, jf. vedtektene § 2 første ledd. Rådet står fritt til å prioritere hvilke saker vi gir uttalelser til.

2.1 Hvorfor Regelrådet har valgt å uttale seg om saken

Strøm er et homogent produkt som de fleste næringer er avhengig av. Regelrådet mener at et velfungerende strømmarked med god konkurranse er viktig både på leverandørsiden og forbrukersiden. For at kraftmarkedet skal fungere optimalt er det viktig å finne en balanse i reguleringen som blant annet gjør at den ikke står i veien for innovasjon og ny teknologi i bransjen. Kraftmarkedet i Norge er allerede strengt regulert sammenlignet med andre markeder og ytterligere reguleringer burde derfor være godt begrunnet slik at det ikke medfører unødvendige byrder for næringslivet. På bakgrunn av dette har Regelrådet valgt å gi uttalelse til saken.

3 Regelrådets vurdering av utredningen

Ifølge Regelrådets vedtekter § 2 første ledd skal Regelrådet ta stilling til om det er gjennomført konsekvensvurderinger etter de krav som utredningsinstruksen stiller, og om virkningene for næringslivet er tilstrekkelig kartlagt. Regelrådets uttalelser tar særlig utgangspunkt i kravene til innhold i beslutningsgrunnlaget i utredningsinstruksens punkt 2-1 Minimumskravene til utredning og punkt 2-2 Omfang og grundighet.

3.1 Beskrivelse av problemet og målet med forslaget

Regelrådet mener at problemet og målet er godt beskrevet i utredningen. Nullalternativet er utredet og målet med forslagene kommer klart frem. Utredningens konklusjoner underbygges av en grundig situasjonsbeskrivelse av dagens strømmarked.

3.2 Utredning av alternative tiltak

Regelrådet mener utredningen av hvilke alternative tiltak som er aktuelle for å oppnå målene med forslaget fremstår som grundig. Diskusjonen om hvilke tiltak som er relevante baseres også på

evalueringer fra eksterne aktører med spesialkompetanse, og gir et godt grunnlag for å belyse Norges handlingsrom på området. Det er også positivt at høringen vurderer flere tiltak enn kun de som til slutt blir anbefalt og at det er gjennomført en nabosjekk for å undersøke hvordan lignende problemstillinger er regulert i andre Nordiske land.

3.3 Beskrivelse av berørt næringsliv

Høringen inneholder en god beskrivelse av særtrekkene ved næringen og hvordan kraftleverandørene opererer i markedet. Utover dette inneholder ikke høringsnotatet i seg selv en større beskrivelse av kraftleverandørene og deres kunder. Likevel poengteres det i utredningen at vurderingene blant annet bygger på de eksterne utredningene fra Oslo Economics og Strømprisutvalget og at høringen må sees i lys av disse. Disse utredningene inneholder en beskrivelse av berørt næringsliv. Ideelt sett kunne mer informasjon om næringslivet blitt tatt med direkte i høringsnotatet fra disse utredningene, og dermed gjøre informasjonen mer tilgjengelig for leseren. Regelrådet mener likevel at beskrivelsen av berørt næringsliv er tilstrekkelig utredet sett i lys av tiltakene som blir foreslått.

3.4 Utredning av virkninger for næringslivet

Høringen beskriver de kvalitative virkningene av de foreslåtte tiltakene. Den inneholder en oversiktlig sammenlikning av nyttevirkninger og ulemper ved hvert forslag. Kostnadsvirkninger er også vurdert i høringen, men ikke forsøkt tallfestet. Regelrådet har forståelse for at det er vanskelig å tallfest virkninger i denne saken. Videre inneholder høringen en vurdering av hvilke tiltak som i større grad vil påvirke mindre aktører enn de store. Det er også positivt at utredningen inneholder en vurdering av hvordan de forskjellige forslagene vil kunne påvirke insentivene til produktutvikling og innovasjon både på kort og lang sikt.

3.5 Forutsetninger for en vellykket gjennomføring for næringslivet

Departementene vurderer i noen grad forutsetningene for en vellykket gjennomføring. Tilsynsmyndighetene har gjennom de foreslåtte tiltakene fått utvidede sanksjonsmuligheter og dermed større muligheter til å slå ned på useriøse aktører. Dette vil gi næringen ytterligere insentiver til å velge forretningsstrategier som holder seg innenfor det gjeldende regelverket.

4 Prinsipper for god regulering av næringslivet

Regelrådet skal følge den faglige utviklingen og praksis på områdene regelforenkling og regulering, og gi informasjon og generell veiledning som fremmer effektiv regulering, jf. vedtektene § 2 fjerde ledd. I dette arbeidet ser Regelrådet blant annet til bestep praksis i Norge og arbeidet med god regulering i andre land. Regelrådet ser også hen til reglene om tidlig involvering av berørte i utredningsinstruksen punkt 3-1.

4.1 Særskilt vurdering av hensynet til små virksomheter

De fleste virksomheter i Norge er små virksomheter, og disse bidrar i stor grad til den samlede verdiskapningen. Regelrådet jobber for å øke bevisstheten om at tiltak kan påvirke små

virksomheter annerledes enn store virksomheter. For eksempel kan administrative oppgaver pålagt gjennom regelverk være mer krevende for små enn for store virksomheter.

Mindre virksomheter er hensyntatt gjennom utformingen av noen av de foreslåtte tiltakene. Regelrådet mener det er positivt at det gjennomgående er vurdert hvordan mindre virksomheter kan påvirkes annerledes enn større aktører i vurderingen av ny regulering. Det er også positivt at høringen vurderer hvordan de nye tiltakene kan påvirke mulighetene for oppstartsbedrifter i bransjen. Dette er spesielt viktig i en bransje som domineres av flere store aktører, og er en forutsetning for velfungerende konkurranse.

4.2 Involvering av berørt næringsliv i regelverksprosessen

I arbeidet med å vurdere ny lovgivning er det gjennomført intervjuer med flere markedsaktører, relevante myndigheter og interesseorganisasjoner. Det gjelder både store og små kraftleverandører fordelt på ulike lokasjoner i landet, interesseorganisasjoner og sentrale myndigheter. Regelrådet mener det er positivt at berørt næringsliv har blitt inkludert i arbeidet med ny regulering av markedet. Inkludering av næringslivet er en viktig del av prosessen for et velfungerende regelverk, og senker risikoen for at foreslåtte tiltak vil få negative uforutsette virkninger for de berørte.

4.3 Andre kommentarer til utredningen og gjennomføringen av høringen

Departementene har bestilt utredninger fra Oslo Economics og Advokatfirmaet Schjødt for å vurdere de økonomiske konsekvensene og EØS-rettslige begrensningene av tiltakene. Utredningene er grundige og brukes gjennomgående i høringsnotatet. Utredningene er vist til i fotnoter i høringsnotatet, men Regelrådet mener de med fordel også kunne legges ved som egne dokumenter på høringssiden. På denne måten ville dokumentene være lettere tilgjengelige for høringsinstansene.

5 Er forslaget utformet slik at målene oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet?

Regelrådet mener at de foreslåtte tiltakene ikke vil føre med seg store kostnader for berørt næringsliv. Antall aktører som påvirkes nevneverdig av forslagene fremstår også begrenset. Mange tiltak blir vurdert i høringsnotatet, men blir ikke foreslått grunnet at de er for inngripende, strider mot EØS-retten eller blir vurdert til å gi usikker måloppnåelse. I vurderingen av hvilke tiltak som skal foreslås gjøres det grundige vurderinger av nytteeffekter kontra ulemper ved forslagene, og kun forslagene som vurderes til å ha klare nytteeffekter og mindre negative konsekvenser blir foreslått i den nye reguleringen.

Med bakgrunn i dette mener Regelrådet at forslaget er utformet slik at målene kan oppnås til en relativt sett lav kostnad for næringslivet.